

1 הגמרא מבארת את החידוש שיש באופן בו העמידו את המשנה: מהו
2 דְתִמְאָ – שמא תאמר שבאופן זה עָקַר הַשְּׁלִיחַ את שְׁלִיחוּתֵיהּ –
3 שליחותו דְבַעַל הַבֵּית בכך שהירשה לאורח לקחת יותר ממה
4 שנצטוו לתת לו, וְלֹא לְמַעַל – ולא ימעל בעל הבית כיון שלא
5 נעשתה שליחותו. קָא מְשַׁמְעֵ לָן – משמיעתנו המשנה שאין הדבר
6 כן, אלא שבחתיכה הראשונה שנתן השליח לאורח הוא קיים את
7 שליחותו, ומחמתה מעל בעל הבית.

משנה

8 משנתנו דנה באדם ששלח שליח להוציא מעות של הקדש לחולין,
9 ומבארת מי מעל במעות. עוד מבארת המשנה כיצד ניתן למנוע את
10 המעילה לאחר שיצאו כבר המעות מרשותו.
11 אדם שאָמַר לוֹ – לשלוחו הֲבֵא לי מעות מִן הארנק שעל אדן החלון
12 – חלל בעובי הכותל, או מִן הַדְּלוֹסְקָמָא – כמין שק, וקנה לי בשוק
13 דבר מזה במעות אלו, וְהֵבִיא לוֹ השליח את מבוקשו, וסבר אותו אדם
14 שמעות אלו של חולין אך הן היו של הקדש, הדין הוא, שאף על פי
15 שאָמַר בְּעַל הַבֵּית לֹא הָיָה בְּלִבִּי אֲלֵא מְזָה – לא נתכוונתי שתביא
16 לי מעות מארנק זה, אלא מארנק אחר שהיה מונח אף הוא באותו
17 חלון, וְהֵבִיא מְזָה – מכיון שמכל מקום הביא לו השליח מארנק שעל
18 אדן החלון, בְּעַל הַבֵּית מְעַל, שהרי עשה השליח את שליחותו של
19 בעל הבית כפי שנאמרה לו, ולא מתחשבים במה שאומר הלה
20 בהתכוין בלבו. אַבְל אָמַר בעל הבית לו – לשלוחו הֲבֵא לי
21 מעות מִן אדן החלון וקנה לי בשוק דבר מזה במעות אלו, וְהֵבִיא לוֹ
22 השליח מעות מִן הַדְּלוֹסְקָמָא, או שאמר לשליח להביא לו מעות מִן
23 הַדְּלוֹסְקָמָא וְהֵבִיא לוֹ מִן אדן החלון, הַשְּׁלִיחַ מְעַל כשהוציא אותן
24 לחולין, מכיון שלא עשה את שליחותו של בעל הבית כפי שנצטווה,
25 וממילא מתייחס מעשה המעילה אליו.

26 המשנה דנה במי ששלח חרש שוטה וקטן להוציא מעות של הקדש:
27 שְׁלַח בעל הבית מעות של הקדש בְּיַד חֲרָשׁ, או שׁוֹמֵט, וְקָטָן – או
28 קטן, אִם עָשׂוּ את שְׁלִיחוּתוֹ כפי שנצטוו, בְּעַל הַבֵּית מְעַל. אבל אם
29 לֹא עָשׂוּ את שְׁלִיחוּתוֹ, הַחֲנוּנִי שִׁקְבַל מִידָם את המעות מְעַל
30 לכשיוציא אותן, שאז הוא משנה אותן מרשות הקדש לרשות חול.
31 אך בעל הבית פטור כיון שלא עשו את שליחותו, והחרש השוטה
32 והקטן אינם בני דעת ואינם מתחייבים במעילה.

33 עתה מבארת המשנה את הדין כששלח להוציא מעות ונזכר שהם
34 של הקדש: שְׁלַח בעל הבית פרוטה של הקדש בְּיַד אדם פְּקָה – בן
35 דעת, ולא זכר שהיא של הקדש, ולאחר מכן נִזְכַּר, אם נזכר עַד שְׁלַח
36 הַיָּעַץ השליח אֲצֵל חֲנוּנִי, הַחֲנוּנִי מְעַל בפרוטה לְבִשְׁוִיָצֵיא אותה
37 לצרכיו, משום שהוא שוגג בהוצאה זו. אבל בעל הבית שהוא מזיד
38 לא מעל, כיון שבפרשת מעילה נאמר (ויקרא ה טו) 'נִפְשׁ כִּי תַמְעַל מֵעַל
39 וְחֻטְאָה בִּשְׂגָגָה מִקְדָּשֵׁי ה', שדווקא בשוגג מועלים, ואילו השליח לא
40 מעל בגלל שעשה את שליחותו של בעל הבית. ואם כן, בְּיַצֵּד יַעֲשֶׂה
41 בעל הבית כדי שלא יכשל החנווני באיסור מעילה, נוֹטֵל פְּרוּטָה או
42 בְּלִי וְאוֹמֵר, הַפְּרוּטָה שֶׁנִּשְׁלַחָה שְׁהֵיא שְׁלֵךְ הַקֹּדֶשׁ, הרי הקדש זה
43 בְּכָל מְקוֹם שְׁהוּא נִמְצָא, מחולל עַל זֶה – על הכלי או הפרוטה
44 שנטל. ויכול לעשות כן בגלל שְׁהַקֹּדֶשׁ נִפְדָּה בְּכֶסֶף, וּבִשְׁוֹה כֶּסֶף
45 – וכן במיטלטלין שיש להם ערך ממנוי.

גמרא

46 משנתנו דנה באדם ששלח שליח לקנות דבר מסוים במעות הקדש,
47 והלה השתמש בהן באופן חלקי כפי שהצטוו אך גם שינה מדברי
48 המשלח, והיא מבארת מי מהם מעל.
49 הַתָּן בעל הבית לו – לשליח, פְּרוּטָה של הקדש, ולא ידע שהיא של
50 הקדש, וְאָמַר לוֹ, הֲבֵא לי בְּחֻצְיָהּ האחד של הפרוטה גְּרוּת – כלי
51 חרס שמדליקים בהם ובחֻצְיָהּ השני פְּתִילוֹת, וְהִלְךְ השליח וְהֵבִיא
52 לוֹ – וקנה עבורו בְּכוּלָּה פְּתִילוֹת, או שקנה עבורו בְּכוּלָּה גְּרוּת,
53 או שאָמַר לוֹ הֲבֵא לי בְּכוּלָּה גְּרוּת, או שאמר לו שיביא לו בְּכוּלָּה
54 פְּתִילוֹת, וְהִלְךְ וְהֵבִיא בְּחֻצְיָהּ גְּרוּת וּבְחֻצְיָהּ פְּתִילוֹת, בכל המקרים
55 הללו הדין הוא ששְׁנֵיהֶם לֹא מְעַלּוּ. בעל הבית לא מעל כי לא
56 נעשתה שליחותו, והשליח לא מעל כי שינה משליחותו רק בחצי
פרוטה, ואין מעילה בפרות מפרוטה.

57 כן מדוע מתחייב בעל הבית על מה שעשו בצינוריו. מתרצת הגמרא:
58 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֲשָׂאוּם – החשיבו את מעשה החרש השוטה
59 והקטן כְּמַעֲשֵׂין – כלי הכינוס שֶׁל הַיּוֹתִיָּם. מבארת הגמרא: הַתָּן –
60 שנינו במסכת טהרות (פ"ט מ"א), הַיּוֹתִיָּם, מְאִימְתֵי – ממתיו הם מְקַבְּלִין
61 מִיּוֹמָאָה, דְּהִינּוּ, שטיפות השמן שיוצאות מהם מכשירות אותם לקבל
62 טומאה, מְשִׁוּיָעוּ יַעֲת הַמַּעֲשֵׂין – רק משיצא מהם שמן בכלי בו
63 צוברים אותם כדי להכניס לסחיטה, וְלֹא יַעֲת הַקּוּפָּה – ולא כשיצא
64 מהם שמן בעודם בכלי בו הונחו לאחר לקיטתם מן העץ. וההסבר
65 הוא, שרק כשרוצים הבעלים בנפילת המשקים על האוכל הוא
66 מוכשר בכך לקבל טומאה, וכשהייתם מונחים במעטץ רוצה אדם
67 בנפילת השמן עליהם, ומה שאין כן בעודם בקופה. וכונת רבי אלעזר
68 היא, שלמעטץ הרי אין דעת, אך מכל מקום נחשבת יציאת השמן על
69 גבי היותם שבתוכו כעשויה בשליחות הבעלים כיון שרצו בה, וכך
70 גם בחרש שוטה וקטן, שאף שאינם בני דעה, נחשבת הוצאת ההקדש
71 שעשו כנעשית על ידי בעל הבית מפני שנח לו במעשיהם.

72 הגמרא מביאה דוגמא נוספת לסברא זו: רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר הרי מקרה
73 זה הוא כְּאוֹתָהּ ברייתא שְׁשִׁינּוּ בה, שאם תִּתְּנוּ – הניח אדם מאכל
74 עַל גְּבִי הַקֶּזֶב, וְהוֹלִיבוֹ – והקוף הוליך אותו למקום מסוים, או
75 שהניח מאכל עַל גְּבִי הַפִּיל, וְהוֹלִיבוֹ למקום מסוים, (וְאָמַר לְאַחַר
76 לְקַבְּלוֹ מִמֶּנּוּ) הַרִי שהנחת מאכל זה מועילה לעירוב תחומין,
77 והמקום בו הונח יחשב כמקום שביתתו של אותו אדם לשבת זו.
78 אֲלָמָּה – מוכח איפוא, שאף על פי שהקוף והפיל אינם בני דעת, מכל
79 מקום מכיון שקָא עֲבָדָא שְׁלִיחוּתֵיהּ – שבפועל נעשתה שליחותו על
80 ידם, העירוב חל, וְהֲבֵא נְמִי – כאן גם אֵיתְעָבִיד שְׁלִיחוּתֵיהּ –
81 נעשתה בפועל שליחותו של בעל הבית, ועל כן יש לו להתחייב
82 במעילה.

83 שנינו במשנה: שְׁלַח בְּיַד פְּקָה (וכו') ונזכר עד שלא הגיע אצל
84 חנווני, חנווני מעל לכשיוציא. שואלת הגמרא: וכי כך הוא הדין אִף
85 עַל גַּב דְּלֹא אֲדִבְרַי שְׁלִיחַ – אפילו שלא נזכר השליח שמדובר
86 במעות של הקדש, וְרִמְיָהּ – והרי קשה ממה ששנינו בברייתא,
87 שאם נִזְכַּר בְּעַל הַבֵּית שהמעות ששלח הן של הקדש וְלֹא נִזְכַּר בכך
88 הַשְּׁלִיחַ, הַשְּׁלִיחַ הוא זה שְׁמַעַל ולא החנווני, (נִזְכְּרוּ שְׁנֵיהֶם חֲנוּנֵי
89 מְעַל). מתרצת הגמרא: אָמַר רַב שֶׁשֶׁת, מְתִנִּיתִין נְמִי בְּשִׁנּוּבְרוּ
90 שְׁנֵיהֶם – גם בעל הבית וגם השליח נזכרו שהמעות של הקדש, כך
91 שהם מזידיים בהוצאת מעות אלו לחולין ולכן אינם מועלים בה, ורק
92 החנווני השוגג מעל.

משנה

93 משנתנו דנה באדם ששלח שליח לקנות דבר מסוים במעות הקדש,
94 והלה השתמש בהן באופן חלקי כפי שהצטוו אך גם שינה מדברי
95 המשלח, והיא מבארת מי מהם מעל.
96 הַתָּן בעל הבית לו – לשליח, פְּרוּטָה של הקדש, ולא ידע שהיא של
97 הקדש, וְאָמַר לוֹ, הֲבֵא לי בְּחֻצְיָהּ האחד של הפרוטה גְּרוּת – כלי
98 חרס שמדליקים בהם ובחֻצְיָהּ השני פְּתִילוֹת, וְהִלְךְ השליח וְהֵבִיא
99 לוֹ – וקנה עבורו בְּכוּלָּה פְּתִילוֹת, או שקנה עבורו בְּכוּלָּה גְּרוּת,
100 או שאָמַר לוֹ הֲבֵא לי בְּכוּלָּה גְּרוּת, או שאמר לו שיביא לו בְּכוּלָּה
101 פְּתִילוֹת, וְהִלְךְ וְהֵבִיא בְּחֻצְיָהּ גְּרוּת וּבְחֻצְיָהּ פְּתִילוֹת, בכל המקרים
102 הללו הדין הוא ששְׁנֵיהֶם לֹא מְעַלּוּ. בעל הבית לא מעל כי לא
103 נעשתה שליחותו, והשליח לא מעל כי שינה משליחותו רק בחצי
104 פרוטה, ואין מעילה בפרות מפרוטה.

105 המשנה מביאה מקרה בו קנה השליח מה שהצטוו, אבל לא במקום
106 שהצטוו עליו: אַבְל אִם אָמַר בעל הבית לו – לשליח הֲבֵא לי
107 בְּחֻצְיָהּ של הפרוטה גְּרוּת מִמְּקוֹם פְּלוּנִי, וּבְחֻצְיָהּ השני פְּתִילוֹת
108 מִמְּקוֹם פְּלוּנִי אחר, וְהִלְךְ וְהֵבִיא לוֹ גְּרוּת מִמְּקוֹם שהצטווה לקנות
109 בו פְּתִילוֹת, וּפְתִילוֹת הביא מִמְּקוֹם שהצטווה לקנות בו גְּרוּת, הדין
110 הוא שְׁהַשְּׁלִיחַ מְעַל. משום שלא נחשב שעשה שליחותו כשקנה
111 במקום אחר מזה שהצטווה עליו, כך ששינה משליחותו בשני חצאי
112 הפרוטות שקנה בהם, ובסך הכל מעל בפרוטה שלימה.
113

המשך ביאור למס' מעילה ליום ראשון עמ' א

8 **שְׁהוּא אוֹמֵר לוֹ – לְשִׁלִּיחַ, אֶתְרוּג גְּדוֹל הָיִיתִי מִבְּקֶשׁ שֶׁתִּקְנֶה לִּי**
9 **וְלִשְׁם כֵּךְ נִתְּנִי לָךְ שְׁתֵּי פְרוּטוֹת, וְהִבֵּאתָ לִּי בַּמָּקוֹם זֶה אֶתְרוּג קָמָן**
10 **וְרָעַע שְׁקִינִית בְּפְרוּטָה אַחַת, וּבּוֹ אֵינִי רוֹצֵה, כִּי שְׁלֵא נַעֲשֵׂתָה כָּלֵל**
11 **שְׁלִיחוֹתֵי עַל יָדְךָ. וְכֵן כִּשְׁנֵתָן בַּעַל הַבַּיִת לוֹ – לְשִׁלִּיחַ, דִּינָר וְהֵב**
12 **[שְׁשוּוִי עֶשְׂרִים וְחֻמְשָׁה דִּינָרֵי כֶּסֶף, וְהֵם שֶׁשָׁה סְלַעִים שֶׁל כֶּסֶף] שֶׁל**
13 **הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא יָדַע שֶׁהוּא שֶׁל הַקֹּדֶשׁ, וְאָמַר לוֹ לָךְ וְהִבֵּאתָ לִּי בְּדִינָר זֶה**
14 **חֲלוּקָה,**

1 המשנה מביאה מקרים נוספים בהם שינה השליח משליחותו בחלק
2 מהכסף שניתן לו: קָתַן בַּעַל הַבַּיִת לוֹ – לְשִׁלִּיחַ, שְׁתֵּי פְרוּטוֹת שֶׁל
3 הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא יָדַע שֶׁהוּא שֶׁל הַקֹּדֶשׁ, וְאָמַר לוֹ לָךְ וְהִבֵּאתָ לִּי בְּפְרוּטוֹת
4 אֶלּוֹ אֶתְרוּג, וְהִלָּךְ הַשְׁלִיחַ וְהִבִּיא לוֹ בְּאַחַת אֶתְרוּג וּבְאַחַת רִימוֹן,
5 הַדִּין הוּא שֶׁשְׁנֵיהֶם מְעָלוּ. בַּעַל הַבַּיִת מַעַל כִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשֵׂתָה שְׁלִיחוֹתוֹ
6 בְּפְרוּטָה בַּה נִקְנָה הָאֶתְרוּג, וְהַשְׁלִיחַ מַעַל כִּי שִׁנָּה מִשְׁלִיחוֹתוֹ בְּפְרוּטָה
7 בַּה קָנָה אֶת הַרִימוֹן. רַבִּי יְהוֹדָה אוֹמֵר בְּעַל הַבַּיִת לֹא מְעָל, מִפְּנֵי

59 המשנה עוסקת בדינו של פקדון מעות, האם מותר לשומר להשתמש
 60 בו, ומה הדין כשהיו המעות של הקדש והוציאן.
 61 אדם המפקיד מעות שסבר שאינן של הקדש אלא שהן שלו, אצל
 62 שולחני - מחליף כספים, אם המעות הן צרוּרין - סגורים בצרור
 63 קשור, לא ישתמש בהן השולחני, כי המפקיד גילה בכך את דעתו
 64 שאינו רוצה שהשולחני ישתמש בהן. לפיכך, מכיון שלא הותרו לו
 65 לשימוש, על כן אם הוציא השולחני את המעות ולא ידע שהן של
 66 הקדש, מעל. אולם אם נתנן לו המפקיד כשהן מותרין, דהיינו
 67 שהצרור אינו קשור, ישתמש בהן השולחני אם ירצה, כי מוכח
 68 שהופקדו אצלו על דעת כן שישתמש בהן. לפיכך אם הוציא
 69 השולחני את המעות לא מעל, והמפקיד מעל.
 70 אבל אם הפקיד אדם מעות אצל בעל הבית - אדם שאינו שולחני
 71 וגם אינו בעל חנות, בין כך - בין שהיו המעות צרוּרין, ובין כך -
 72 ובין שהיו המעות מותרין, לא ישתמש בהן בעל הבית, כי אצלו
 73 מפקידים מעות על דעת שלא ישתמש בהן, כיון שאין דרכו לפרוט
 74 ולהחליף מעות. לפיכך אם הוציא בעל הבית את המעות ולא ידע
 75 שהן של הקדש, מעל.
 76 ההנחני דינו כבעל הבית, שאפילו כשהופקדו אצלו מעות מותרין,
 77 אסור לו להשתמש בהן ואם הוציאן מעל, מכיון שגם הוא אינו רגיל
 78 בהחלפת מעות כשולחני, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר,
 79 כשולחני, שאם הופקדו אצלו מעות מותרין, יכול הוא להשתמש
 80 בהן ואם הוציאן לא מעל, בגלל שלפעמים גם הוא רגיל להחליף
 81 מעות כשולחני.
 82 המשנה מביאה מקרה בו ישנה פרוטה אחת של הקדש בכיס בו ישנן
 83 גם פרוטות של חולין, ונחלקו באיזה אופן של הוצאת הפרוטות
 84 לחולין תהיה מעילה: נפלה לאדם פרוטה של הקדש בתוך כיסו
 85 שהיו בו פרוטות של חולין, או שאמר בעליו של כיס שהיו בו פרוטות
 86 של חולין, פרוטה אחת בכיס זה תהיה הקדש, בין - מיד שהוציא
 87 את הפרוטה הראשונה שבכיס לצורך חולין, מעל, כיון שיתכן
 88 שהיא של הקדש, דברי רבי עקיבא. וחכמים אומרים, לא מעל, עד
 89 שיוציא - אלא אם כן הוציא לחולין את כל הפרוטות שבכיס, שרק
 90 אז ברור באופן ודאי שהוציא לחולין את הפרוטה של הקדש. ומורה
 91 רבי עקיבא? לחכמים, באדם שאמר, פרוטה מן כיס זה תהיה
 92 הקדש, שהוא מוציא והולך - שיכול להוציא לחולין את כל
 93 הפרוטות שבכיס חוץ מן האחרונה, שהיא זו שהוקדשה, ואינו מועל
 94 עד שיוציא - אלא אם כן יוציא לחולין את כל הפרוטות שבכיס.
 95
 96 מספרת הגמרא: כי אתא - כשבא רב דימי מארץ ישראל לבבל
 97 אמר, רמי ליה - הקשה ריש לקיש לרבי יוחנן, מאי שנא - במה
 98 שונה הרישא, בה סובר רבי עקיבא שאם הוציא את הפרוטה
 99 הראשונה שבכיס לצורך חולין כבר מעל, ומאי שנא ספא בה הוא
 100 סובר שימעל רק כשיוציא לחולין את כל הפרוטות שבכיס. אמר ליה
 101 רבי יוחנן לריש לקיש, בסיפא מדובר באומר - כשאמר בעל הכיס,
 102 לא יפטר כים זה מן התקדש, דהיינו, שהיה על עצמו שבכיס זה
 103 יהיה הקדש כלשהו, ומשמעות דבריו היא שהפרוטה האחרונה
 104 שתישאר בו תוקדש.
 105 הגמרא מביאה דעה נוספת לגבי הקושיא שהקשה ריש לקיש לרבי
 106 יוחנן. מספרת הגמרא: כי אתא רבין מארץ ישראל לבבל אמר, מדין
 107 הביסין שבמשנתנו אשוריים - על הדין שנאמר בשוורים, רמא ליה
 108 - הקשה ריש לקיש לרבי יוחנן. דתנן במסכת מנחות (נפ), האומר
 109 אחד משווריי יהיה הקדש, והיו לו שנים, תגדול שבהן הקדש,
 110 בגלל שאומדים תמיד בדעתו של המקדיש שרוצה להקדיש בעין
 111 יגה, ומשמעות, שאם היו שניים שווים בגודלם, הריאשון מהם שיבוא
 112 לידו של המוקדש הוא המוקדש. ואם כן קשה הסיפא של משנתנו,
 113 שאומרת שבשנור באופן דומה לגבי פרוטות שבכיס, האחרונה
 114 שתישאר בו היא המוקדשת. אמר ליה רבי יוחנן לריש לקיש,
 115 בסיפא מדובר באומר - כשאמר בעל הכיס, לא יפטר כים זה מן
 116 התקדש, שמשמעות דבריו היא שהפרוטה האחרונה דווקא תהיה
 117 הקדש.

1 והלך השליח והביא לו בשלשה סלעים מתוך הדינר הלוקה,
 2 ובשלשה הסלעים הנותרים פלית, הדין הוא ששניהם מעלו. בעל
 3 הבית מעל כיון שנעשתה שליחותו בחלוק שנקנה עבורו, והשליח
 4 מעל כי שינה משליחותו כשקנה טלית בשאר הכסף. רבי יהודה
 5 אומר, הדין הוא שבעל הבית לא מעל, מפני שהוא אומר לו
 6 ו-לשליח, חלוק גדול הייתי מבקש שתביא לי, והבאת לי במקום
 7 זה חלוק קטן ורע שקנית בשלושה סלעים, כך שלא נעשתה כלל
 8 שליחותי על ידך.

גמרא

10 הגמרא מוכיחה ממשנתנו לגבי ספק שהסתפקו בו בדיני שליחות:
 11 שמעתי מינה - יש לך ללמוד מהסיפא של משנתנו שפאן דאמר -
 12 מי שאמר לשלוחו ויל וכן לי בורא דארעא - מכור מאדמותי קרקע
 13 בגודל של כור, ואזל ויבן ליה ליתבא - והלך השליח ומכר מאדמות
 14 המשלח קרקע בגודל של לתך, שהוא חצי כור, קני - קנה הלוקח
 15 את הקרקע שנמכרה לו ולא התבטלה השליחות, ואף על פי
 16 שהתבצעה רק ביחס לחלק ממה שצוה עליו המשלח. שהרי
 17 במשנתנו הצטוו השליח לקנות לבעל הבית חלוק בדינר שלם, ובכל
 18 זאת סובר תנא קמא שגם כאשר קנאו בחצי דינר נחשב שנעשתה
 19 שליחותו של בעל הבית והוא מעל. דוחה הגמרא: אמרי - אמרו בני
 20 הישיבה הקא היכי דמי - כאן במה מדובר, בגון דאיתי ליה שנה
 21 שש שלש - שהשליח הביא לבעל הבית חלוק ששה ששה סלעים
 22 שקנאו בשלושה סלעים, ועשה בזה את שליחותו להביא חלוק ששה
 23 ששה סלעים, ולכן מעל בעל הבית. שואלת הגמרא: אימא - אמור
 24 ובאר את הסיפא, רבי יהודה אומר, בעל הבית לא מעל, שהוא
 25 יכול לומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי חלוק קטן ורע.
 26 ואם מדובר כשהביא לו חלוק ששה ששה סלעים בשלושה, הרי אין
 27 מקום לטענת חלוק קטן ורע. עונה הגמרא: סברת רבי יהודה היא,
 28 דאמר ליה בעל הבית לשליח, אי תבית דינר פוליה - אם היית נותן
 29 את הדינר כולו בקניית החלוק כמו שצויתך, איתית לי שנה שתי
 30 דינרין - היית מביא לי חלוק ששה שני דינרים של זהב. שהרי
 31 כשנתת למוכר שלשה סלעים הוא מכר לך חלוק ששה ששה, ואם
 32 כן אילו נתת לו את כל הדינר, היה נותן לך חלוק ששה שני דינרים,
 33 שכן הדרך שבכל שהקונה נותן יותר הרבה, המוכר מוזיל יותר.
 34 מוסיפה הגמרא: הכי נמי מסתברא, דקתני (סיפא) בתוספתא (מעילה)
 35 פ"ב ה"ד, שאף על פי שחולק בחלוק, מורה רבי יהודה לחכמים
 36 בקטנית - שהשולח שליח לקנות לו כמות קטנית מסוימת בדינר,
 37 וקנה לו השליח כמות זו בחצי דינר, ובחצי הדינר הנותר קנה דבר מה
 38 אחר, ששניהם מעלו. והטעם שרבי יהודה מודה לחכמים בזה, מפני
 39 שהקטנית בפרוטה וקטנית בדינר - כמות הקטנית שמקבל הקונה
 40 עבור כל פרוטה, נשארת קבועה בין אם קונים בפרוטה ובין אם קונים
 41 בדינר. ואם כן, לא יכול המשלח לטעון שאם היה השליח קונה לו
 42 קטנית בדינר היה מקבל קטנית בשווי של שני דינרים, כי לא מחילים
 43 את המחיר יותר למי שקונה כמות יותר גדולה. ומוכח, שבמשנתנו
 44 בה נחלק רבי יהודה מדובר דווקא באופן שהיה בעל הבית מרויח
 45 יותר אילו קנה השליח בכל הסכום.
 46 מבררת הגמרא: היכי דמי - באיזה אופן מדובר בתוספתא, אי
 47 באתרא דבני בשומא - אם במקום שהקטנית אינה נמכרת לפי
 48 מידה אלא לפי שומא, הלא פשוט שגבי קטנית נמי דיהב סלע מוזיל
 49 ליה טפי - שאם קונה אדם קטנית בסלע נותנים לו בול, ואם כן
 50 לרבי יהודה יכול גם כאן בעל הבית לטעון לשליח, שאם היה קונה
 51 קטנית בדינר הוא היה מרויח בגלל ההוזלה יותר ממה שהרויח
 52 כשקנה רק בשלושה סלעים. עונה הגמרא: אמר רב פפא, בדיקתא
 53 דמוכני בכני - מדובר במקום שמוכרים קטנית לפי מידה
 54 שנקראת כנא, ומחיר כן בנא ובנא בפרוטה, דהתם פסיק
 55 מילתייהו - שהמחיר שם הוא קבוע. כך שבעל הבית לא היה מרויח
 56 יותר אילו קנה השליח קטנית בדינר כולו, ולכן מודה רבי יהודה
 57 שבחצי הדינר בו נקנתה הקטנית נעשתה השליחות.